

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА XI КЛАС

ЗА ОБУЧЕНИЕТО, ОРГАНИЗИРАНО В ЧУЖБИНА КОМПОНЕНТ *БЪЛГАРСКИ ЕЗИК*

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по български език в единадесети клас разширява и допълва знанията, уменията и отношенията, свързани със системата на съвременния български книжовен език и с изграждането на комуникативните компетентности на учениците.

Учебната програма включва два модула: 1. български като втори език и 2. български като първи език.

В първия модул учениците овладяват прагматичния аспект на езиковите категории, като основната цел е създаване на трайни навици и умения в 4-те речеви дейности: слушане, говорене, четене и писане за ниво С1.1 по ОЕЕР.

Лингвистичният терминологичен апарат се овладява във втория модул.

С оглед развиването на социокултурните компетентности програмата предлага възможности за усъвършенстване на уменията на учениците да търсят, да анализират и да синтезират информация и да я използват за решаване на комуникативни задачи.

По отношение развиването на езиковите компетентности в програмата са включени теми, насочени към прилагане в речевата практика на нормите на съвременния български книжовен език – правоговорна, правописна, граматични и пунктуационна. Въвеждат се бъдеще предварително време и бъдеще предварително време в миналото.

Във връзка с развиването на комуникативните компетентности в устното и в писменото общуване в учебната програма е предвидено развиване на уменията за: разбиране на сложни специализирани текстове; публично изказване по научен проблем с използване на богата гама конструкции, характерни за научния стил; писане на конспект на текст; съставяне на библиография.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
СОЦИОКУЛТУРНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>Съобразява езиковия си изказ с различни типове ситуации в социокултурните сфери.</p> <p>Оценява идеи, тези и аргументи съобразно своя опит и спрямо познанията, които има за гражданското общество.</p> <p>Търси, анализира и синтезира информация от различни информационни източници, обработва я и я използва за решаване на комуникативни задачи.</p> <p>Подбира самостоятелно начините за успешно публично представяне на различни видове информация.</p>

ЕЗИКОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Владее книжовните езикови норми. Разпознава и редактира стилистични и езикови грешки.
КОМУНИКАТИВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>Слушане Сравнява и анализира гледни точки при участие в диалог или дискусия.</p> <p>Четене Може да разбира дълги и сложни специализирани и литературни текстове, както и да долавя стилистични нюанси. Може да разбира специализирани статии.</p> <p>Говорене Може да се изразява гладко и непринудено, без видимо затруднение. Може да използва езика гъвкаво и ефикасно за социални контакти. Може точно да изразява мислите и мнението си, както и да свързва умело своя принос в разговора с приноса на другите. Може ясно и подробно да говори по сложни въпроси, като включва свързани с тях подтеми, да развива определени аспекти и да завършва изказването по подобаващ начин. Спазва правоговорната норма. Подготвя и представя публично изказване по научен проблем.</p> <p>Писане Може да съставя добре структурирани писмени текстове, като ясно изразява мнението си. Може да пише писма, есета и доклади по различни теми, като набляга на същественото. Може да избере подходящ за адресата стил. Спазва книжовните езикови норми. Създава в писмена форма конспект на текст.</p>

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
<p>БЕ като втори- ниво С1.1. 1. Бъдеще предварително време</p>	<p>Познава формите на бъдеще предварително време. Разграничава значенията на формите на бъдеще предварително време в зависимост от вида на глагола (ще е сложил, ще е слагал). Употребява правилно и уместно форми на бъдеще предварително време в писмената и устната реч. Съпоставя начините за изразяване на действие, извършвано преди определен бъдещ</p>	<p>бъдеще предварително време</p>
<p>2. Бъдеще предварително време в миналото</p>	<p>Познава формите на бъдеще предварително време в миналото. Разграничава употребата на бъдеще предварително време в миналото в изречения в изявително и в условно наклонение (Вчера, когато тя дойде, тъкмо щях да излизам; Ако знаех за срещата, щях да дойда). Употребява правилно и уместно форми на бъдеще предварително време в миналото в писмената и устната реч. Осмисля приликите/разликите при изразяване на минало действие спрямо определен бъдещ момент в българския език и езика на съответната страна.</p>	<p>бъдеще предварително време в миналото</p>
<p>3. Система на бъдещите времена в българския език- обобщение</p>	<p>Осмисля разликата между значенията на бъдеще време, бъдеще предварително време, бъдеще време в миналото и бъдеще предварително време в миналото. Употребява подходящия вид бъдеще време в зависимост от контекста в писмената и устната реч. Осмисля приликите/разликите между формите за изразяване на бъдещи действия в българския език и езика на съответната страна.</p>	
<p>4. Изразяване на специфична причинно- следствена връзка</p>	<p>Автоматизира употребата на съюзите „макар че”, „въпреки че”, „/и/ да”, „дори и да”, „даже и да”. Различава конструкциите за специфична причинно-следствена връзка в сложното и в простото изречение: <i>макар че/ въпреки че/независимо че + глагол; макар/ въпреки/ независимо от +съществително име (Въпреки че беше болен, той отиде на изпита- Въпреки болестта той отиде на изпита).</i> Трансформира сложни съставни изречения в прости изречения и обратно за изразяване на специфична причинно-следствена връзка. Разграничава правилата за пунктуация в простите и в сложните изречения за изразяване на специфична причинно-следствена връзка.</p>	

БЕ 5. Езикова култура на личността	Разбира същността на понятието езикова култура. Разграничава понятията езикова грамотност и функционална грамотност. Владее начини за развиване на езиковата си култура, като проявява критично отношение към употребата на езика; като прави справки в речници, енциклопедии и др.	езикова култура езикова грамотност функционална грамотност
6. Прилагане на правоговорната норма (езиков практикум)	Разпознава правоговорни грешки и ги редактира.	
7. Прилагане на правописната норма (езиков практикум)	Разпознава правописни грешки и ги редактира.	
8. Прилагане на граматичните норми (езиков практикум)	Разпознава граматични грешки и ги редактира.	
9. Прилагане на пунктуационната норма (езиков практикум)	Разпознава пунктуационни грешки и ги редактира.	
10. Решаване на казус във връзка с конкретна комуникативна задача	Търси, анализира и синтезира информация от различни информационни източници, обработва я и я използва при разрешаване на казуси. Оценява идеи, тези и аргументи съобразно своя опит и спрямо познанията, които има за гражданското общество. Защитава убедително и въздействащо лично мнение във връзка с конкретен казус.	

В часовете за развиване на комуникативните компетентности по БЪЛГАРСКИ ЕЗИК се предвижда работа върху следните теми:

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
Публично изказване по научен проблем	<p>Подбира самостоятелно начините за успешно публично представяне на различни видове информация.</p> <p>Подготвя и произнася публично изказване по научен проблем, като се съобразява със ситуацията на общуване.</p> <p>Използва уместно неезикови средства (мимики, поглед, поза, жестове).</p> <p>Спазва правоговорната норма.</p>	
Конспект на научен текст	<p>Познава особеностите на конспекта.</p> <p>Създава конспект на научен текст.</p> <p>Спазва книжовните езикови норми.</p>	конспект

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА в XI клас е от 72 до 90 часа. Разпределението на часовете между компонентите *Български език* и *Литература*, както и между модулите в компонента *Български език* е по преценка на преподавателите.